

Atskaite par dalību GEOPA-COPA un EK darba grupā

Sociālā dialoga grupa par nodarbinātību lauksaimniecībā

6. novembrī 2018., Briselē

Darba grupā piedalās:

- Agita Hauka, Latvijas Zemnieku federācijas (LZF) valdes priekšsēdētāja
- Agnese Hauka, LZF lauku attīstības eksperte

Sociālā dialoga grupas (SDG) par nodarbinātību lauksaimniecībā galvenie jautājumi bija par Eiropas Komisijas pēdējām iniciatīvām un sociālo partneru turpmāko sadarbību ar EK, kā arī par sociālo partneru aktuālajiem pētījumu projektiem, darba jautājumiem un nākamā gada darba plānu. Aktualizējās jautājums par bēgļu situāciju ES un ES politisko prioritāti risināt šo jautājumu. GEOPA darba grupā Agnese Hauka ierosināja risināt nepietiekama darbaspēka problēmu lauksaimniecībā, izvērtējot iespēju iesaistīt bēgļus, kas ir trešo valstu iedzīvotāju, kuri jau ir ieradušies ES.

1. Eiropas Komisijas iniciatīvas

(Report of the ES representative on the latest ES initiatives)

EK pārstāvis informē, ka pēdējā perioda lielākais darbs ir veltīts jautājumiem par darba produktivitātes paaugstināšanu, nodarbinātības sociālajiem aspektiem, sociālo apdrošināšanu nodarbinātajiem, darbinieku darba un privātās dzīves balanss u.c.

Apjomīgs darbs paveikts, sagatavojot direktīvu par pārredzamiem un paredzamiem darba nosacījumiem Eiropas Savienībā, kas šobrīd tiek virzīta apstiprināšanai Eiropas Parlamentā. Šobrīd tiek gaidīta katras dalībvalsts pozīcija par šī direktīvas punktiem.

2. Diskusija par EK piedāvājumu Direktīvai par pārredzamiem un paredzamiem darba nosacījumiem Eiropas Savienībā

(Proposal for a directive on transparent and predictable working conditions in the EU)

EFFAT iestājas par nodarbināto tiesībām, savukārt GEOPA pārstāvji vērs EK uzmanību uz nepieciešamību samazināt birokrātiju, lai darbinieku algošana nepārvērstos par dokumentu aizpildīšanu, bet darbinieks iespējami ātrāk varētu sākt veikt darba pienākumus.

3. ES sociālās aizsardzības ietvars

(State of play of the Social Protection package in EU)

EFFAT ir sagatavojis *pozīcijas dokumentu par sezonas strādnieku sociālo aizsardzību sezonas strādnieku tiesību pārstāvībai ES lauksaimniecībā.*

Pozīcijas dokuments vērs uzmanību uz pastāvošām nelegālās nodarbinātības problēmām sezonas darbos lauksaimniecībā, kas īpaši novērojamas ES dienvidu valstīs (Spānija, Itālija) un par sociālās aizsardzības nenodrošināšanu šiem darbiniekiem.

GEOPA noraida EFFAT priekšlikumu, ka ārvalstu sezonas strādnieku ģimenes locekļu ir jāpiereģistrē uz šī sezonas darbinieka vārda, lai nodrošinātu sociālo aizsardzību arī sezonas strādnieka ģimenes loceklim vai pavadošai personai. EFFAT uzstāja, ka šo jautājumu ir iekļāvis savā pozīcijā un pie tā turpinās strādāt.

EFFAT pārstāvis no Itālijas uzsāka diskusiju par jautājumu, ka būtu finansiāli jāatbalsta lauksaimniecības uzņēmumi, kuri nodrošina darbavietas nozarē, jo svarīgs ir katrs nozarē nodarbinātais. Līdzīgu ideju neformālās sarunās Latvijas pārstāvēm pauda arī Lietuvas pārstāvis, kurš COPA-COGECA KLP darba grupā (6.11.2018) pauda viedokli, ka ne tikai jaunie lauksaimnieki būtu pelnījuši atbalstu, bet visi gados jaunie lauksaimniecībā nodarbinātie profesionāļi.

4. Darba izmaksas lauksaimniecībā (*Labour costs in Agriculture*)

GEOPA informē par projekta „Darbaspēka izmaksas lauksaimniecībā” līdzšinējiem rezultātiem. Pētījums par darbaspēka izmaksām ES lauksaimniecībā vēl turpinās un paredzamais pētījuma dokuments būs gatavs 2019. gada maijā.

5. Darba aizsardzība un drošība (*Health and safety*)

EFFAT projekta „Darba aizsardzība un drošība” ietvaros tiek vērtēts muskuloskelerorālās saslimšanas (MSS), augu aizsardzības līdzekļu lietošana (AAL), vientuļš darbs mežsaimniecībā, tehnikas izmantošana un to ietekme uz veselību. Projekta rezultātā ir secināts, ka nepieciešams turpināt veikt pētījumus par AAL ietekmi uz ražotāju un lietotāju veselību, darba slodzes ietekmi uz MSS un citu darba vides risku ietekmi uz nodarbinātā veselību un drošību.

EFFAT priekšlikums ir iekļaut darba aizsardzības un drošības nosacījumus Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) savstarpējās atbilstības (*cross-compliance*) prasībās.

6. Sociālā dialoga grupas darba plāns 2019. – 2020. gadam

Kopumā tiek apstiprināts darbības plāns, paredzot 2019. – 2020. gadā kopīgu darbu pie šādiem jautājumiem:

- Eiropas Platforma par nedeklarēto darbu.
- Darbaspēka izmaksas lauksaimniecībā ES (GEOPA projekts).
- Darba aizsardzība un drošība (EFFAT projekts).
- Profesionālā tālākizglītība digitalizācijas un demogrāfijas izmaiņu laikmetā.
- Sociālā drošība Eiropā.
- Sociālo partneru sadarbības stiprināšana.

Atskaiti sagatavoja ekspertes:

Agita Hauka

Agnese Hauka